

Krönikören

Anders Karlsson

I FOKUS

Skuldaskrivning

Sid 10–11

Om varför han är åter
i herrens hus Sid 7

Nummer 11 17 mars 2022

pris 15 kr SWISH 1 235 393 053

”Att göra Sverige oberoende av rysk olja och gas är det absolut viktigaste vi kan göra för Ukrainas folk. Invasionen är ett så tydligt exempel på hur fossila bränslen och krigsföring hänger ihop.” Det säger Elin Hansson, aktiv i Extinction Rebellion Youth. Sid 5

ASYL: Ge skydd åt ALLA flyktingar! Sid 3, 4

AUGUST PALM: Agitator/ internationalist Sid 12 – 13

ALAIN KRIVINE: Hans kamp fortsätter Sid 8–9

Varning för att Amazonas blir en öken

Amazonas närmar sig den punkt där regnskogen kan vara på väg att omvandlas till savann. Det framgår av en ny studie som visar att skogens förmåga att återhämta sig har försvagats med hela 75 procent sedan millennieskiftet, publicerad i Nature Climate Change. Enligt forskarna bakom studien beror det sannolikt på en kombination av

intensivt skogsbruk och klimatförändringar. Forskarna understryker att deras studie inte kan säga något om när ekosystemet skulle kunna tippa över, eller hur lång tid omvandlingen till savann därefter skulle ta. Tidigare studier har pekat på att det återstår 30–40 år. Men det finns fortfarande flera okända faktorer, som

gör att det både kan ta kortare eller längre tid, om inte situationen förändras drastiskt.

Om Amazonas blir till öken

FOTO: NEIL PALMER/CIAT

Kan bli öken.

skulle det få dramatiska konsekvenser både lokalt och globalt. Amazonas regnskog påverkar hela atmosfärens cirkulation. Dessutom binder den motsvarande 90 miljarder ton koldioxid. Det motsvarar ungefär två års globala klimatutsläpp, som i så fall skulle frigöras och förstärka växthuseffekten mycket kraftigt.

Per Leander

Omprövningarnas tid

Det är en märklig dans som pågår nu i stater som för bara en månad sedan gjorde sport av att avhumanisera flyktingar. Danmark gick så långt i införandet av drakoniska flyktinglagar att de nu sitter i en riktigt knepig situation. Kanske får de ukrainska flyktingarna helt enkelt en annan slags status än flyktingar – allt med den halsbrytande logiken att eftersom flyktingar inte längre är flyktingar så måste följaktligen också flyktingar kallas något annat än flyktingar. Det danska politiska etablissemangen har investerat år i att misstänkliggöra människor på flykt så till den milda grad att statusen flykting blivit liktydigt med att vara en suspekt andra klassens människa.

Det är inte konstigt om flyktingar från krig, folkmord, humanitära och sociala katastrofer på andra mindre uppmärksammade platser än Ukraina känner bitterhet och alienation just nu. Hur var det med utrymnet, fanns det alltså plats hela tiden? Gick det alltså att skaka fram gratis kollektivtrafik och kanske till och med bostäder och arbete åt nyanlända? Kommer vi kanske nu till och med se vetenskapliga rapporter om att flyktingmottagandet är en nettovinst för staten – rapporter som inte viftas bort och vars

LEDAREN # 11 2022

- ▶ Kriget ändrar vad som är politiskt möjligt
- ▶ Solidariteten med Ukraina öppnar nya dörrar
- ▶ Behåll perspektiven, håll ihop vänstern

författare inte misstänkliggörs? Det är uppenbarligen skillnad på ”flyktingar” och flyktingar.

Det ligger förstås nära till hands att hemfalla till cynism i det rådande samhällsklimatet. Hur skamlösa, ryggradslösa och samtidigt kortsynta är dessa politiker egentligen? Räknade de kallt med att det aldrig igen skulle uppstå en flyktingvåg i det geografiska närområdet? Tänkte de att det geopolitiska korthuset som upprätthållit relativ fred i Europa skulle vara för evigt?

Vi ska emellertid inte överdriva argumentet att den plötsliga solidariteten med ukrainare bara handlar om hudfärg. Västeuropa har en lång och föga smickrande historia av att avhumanisera och måla ut också östeuropéer som barbariska, ociviliserade och mindre värda att bry sig om. Cynikern skulle säga att om Natosfärens intressen i Ukraina såg annorlunda ut så skulle den samhälleliga solidariteten också se annorlunda ut – vi

kommer förmodligen också få se hur långt den borgerliga solidariteten sträcker sig om kriget skulle dra ut på tiden i flera år. Men vi ska samtidigt inte underskatta kraften i solidaritet, även när den har en bitter bismak. För nu öppnas politiska dörrar på vid gavel som varit stängda i årtionden, både på gott och ont.

För det är mer som är i rörelse just nu än Nato-propaganda och upprustningsiver. När de ryska oligarkerna och deras status som halvgudar i den finansiella världseliten ifrågasätts öppnas också frågan om varför alla andra oligarker innehar samma status. När ukrainska regeringen ber Elon Musk ställa sina privatägda satelliter till förfogande ställs samtidigt frågan om varför det alls finns satelliter i privat ägo. När ekonomin underställs politiken i krigstid ställs automatiskt också frågan om varför det anses tillhöra normaltillståndet att det är tvärt om.

Det pågår alltid en dragkamp

mellan olika impulser inom samhället. Tvärtemot den borgerliga logik som pumpas ut just nu och som säger att allt avgörs på slagfältet – och vars enda slutpunkt ligger i totalt krig med döda räknade i hundratusental – så ser vi faktiskt prov på politikens makt just nu. Allt det som var ”omöjligt” för några veckor sedan blir nu politisk verklighet utan några omsvep och knappt någon debatt.

På kort sikt gäller det att hålla emot trycket från ett helt samhällsbygge som mobiliserar för upptrappning och eskalering, att stå upp för ett lands rätt att försvara sig mot en invasion utan att för den sakens skull ryckas med i yran. Att stå upp för de principer vi tror på utan att splittras i oförsonliga interna motsättningar. För det kommer en tid då krigströttheten sätter in och vi vaknar till en ny vardag i en ny politisk värld. Vänstern måste klara av att ha blicken också på den horisonten. ■

Ches mördare död

Den bolivianske soldaten Mario Terán, som sköt ihjäl Che Guevara 1967, har avlidit den 10 mars, rapporterar The Guardian. Den argentinskfödde revolutionsledaren Che Guevara befann sig som bekant i Bolivia för att försöka organisera ett uppror, när han tillfångatogs av den bolivianska armén. Den nervöse och motvillige unge soldaten Mario Terán, som fick ordern att skjuta den redan sårade och sängliggande Che, har själv sagt att det var det värsta ögonblicket i hans liv. Ches sista ord ska ha varit ”Skjut din ynkrygg! Du ska bara döda en man!”

Mario Terán blev 80 år gammal.

PL

Lunda-marxister stängdes av från instagramkonto

I början av mars fick föreningen Marxistiska studenter på Lunds universitet ansvara för Akademiska föreningens instagramkonto, enligt traditionen att de olika studentföreningarna turas om att sköta den sociala mediekanalen. Men när marxisterna på internationella kvinnodagen 8 mars publicerade en text som uppmärksammade kvinnornas roll i den ryska revolutionen, blev de fråntagna uppdraget att sköta instagram, rapporterar studenttidningen Lunda gård.

FOTO: ALEXANDRA ROSLUND

”De gav ingen förklaring egentligen utöver reaktionen vi fått i kommentarsfälten”, säger Marxistiska studenters ordförande Esaias Yavari, som menar att det mest var ”högerkarriärer från Timbro och Muf” som hade klagat.

PL

Följ EU:s riktlinjer för alla flyktingar!

I dagens situation, då vi förväntar oss stora flyktingströmmar från Ukraina, måste Migrationsverket aulastas genom att de flyktingar vi redan har i Sverige får sina uppehållstillstånd. Processerna med ansökningar och överklaganden från framför allt de afghanska flyktingarna tar stora resurser, och handläggningstiderna blir längre för alla. Så säger redaktionen för *Den onödiga flyktingkrisen*.

Rysslands anfall på den självständiga staten Ukraina fyller oss alla med avsky.

Närområdet tar alltid det största ansvaret för de flyende. 1,3 miljoner människor har flytt Ukraina. Ytterligare många miljoner förväntas lämna sina hem – först kvinnor, barn och äldre, senare traumatiserade och lem-lästade män. Avancerad sjukvård och traumabehandling kommer att behövas.

I Sverige förändrades politiken över en natt. Viljan att hjälpa är överväldigande. Vi känner igen det från 2015 – men nu omfattas betydligt fler politikområden.

Vi har svårt att se att den nya utlänningslagen ska kunna till-

lämpas efter de tre år som EU:s massflyktsdirektiv gäller. Lagen och tillämpningen av lagen strider mot internationella konventioner och är förödande för den enskilde. Det som händer nu gör oss än mer övertygade om att Sverige måste göra rätt även för tidigare flyktingar. Lagen måste ändras.

Vi måste följa EU:s beslut och riktlinjer på flera områden. Så sker inte idag. Detta drabbar inte bara den afghanska gruppen utan även till exempel flyktingar från Somalia och statslösa flyktingar.

EU har, genom sitt flyktingorgan European Asylum Support Office (EASO), gett nästan heltäckande riktlinjer när det gäller asylskäl mot Afghanistan. Idag,

efter drygt sex år, finns i Sverige omkring 5 000 afghanska medborgare, inklusive barn och unga, som inte kan utvisas men som saknar uppehållstillstånd.

De afghanska flyktingarna är återigen inne i en process med ansökningar och överklaganden. Migrationsverket ifrågasätter nu flyktingskäl som tidigare godkänts av migrationsdomstolen. Den rättsosäkerhet och de konventionsbrott som utvecklats sedan 2015 tycks kvarstå.

Vi anser att ansökningarna ska snabbbehandlas. EASO:s riktlinjer ska följas och tolkas till den enskildes fördel (*benefit of the doubt*). Detta för att minska tidigare flyktingars lidande men

också för att Migrationsverket behöver använda alla sina resurser åt krigsflyktingarna från Ukraina.

Nuvarande hantering av 2015 års flyktingar är ett utdraget resursslöseri. Om var och en av de 5 000 utreds i 20 timmar blir det 100 000 arbetstimmar. Med en enkel registrering kunde tiden minska till 5 timmar. 75 000 arbetstimmar, motsvarande 440 månadsanställda, kunde användas för ukrainarna.

Synergieffekter skulle bli snabbare och bättre insatser för dem som kommer från Ukraina. Den lagliga arbetsmarknaden får tillgång till svensktalande och i många fall yrkesutbildade vuxna som nu tvingas jobba svart eller inte alls. Skatteintäkterna skulle öka. Barn skulle kunna satsa på skolgången i lugn och ro.

Alternativet gör oss förfärade. De negativa effekterna drabbar asylsökande urskillningslöst: Ett ännu sämre fungerande Migra-

Opinion

tionsverk med långa handläggningstider. En väntan som orsakar psykiska och fysiska skador. Risk för självmord hos dem som ger upp hoppet för gott.

Om ansvariga politiker och myndigheter väljer resursslöseriets väg så finns det bara ett ord för detta. Rasism!

Carin Flemström

Haninge frivilliga familjehem

Birgitta Göransson

Skyddsvärnet i Göteborg

Jan Stattin Stoppa utvisningarna till Afghanistan!

Karin Fridell Anter

Stöttepelaren

Solveig Freudenthal

Etikkommissionen i Sverige

Ingrid Eckerman Stoppa utvisningarna till Afghanistan!

Redaktörer för

Den onödiga flyktingkrisen

www.onodigaflyktingkrisen.se

Är Sverige verkligen militärt alliansfritt?

Sverige har idag ett nära samarbete med Nato, och deltar i dagarna i en Nato-övning i Norge. Den svenska regeringen har också lotsat in Sverige i ett militärt samarbete inom EU. Det skriver Tomas Widén, ansvarig utgivare på e-FOLKET.

Utöver multistatliga samarbeten i Nato:s regi har Sverige också ingått särskilda avtal och samverkansformer med var och en av Natos tre kärnvapenmakter – USA, Frankrike och Storbritannien.

Med Storbritannien samverkar Sverige inom ramen för något som kallas Joint Expeditionary Force (JEF).

”Statsminister Magdalena

Opinion

Andersson kommer under tisdagen att ha ett bilateralt möte med premiärminister Boris Johnson för att diskutera samarbetet mellan Sverige och Storbritannien”, meddelar statsrådsberedningen i ett pressmeddelande.

Många bedömare ställer sig numera frågandet till den

svenska regeringens påstående att Sverige är militärt alliansfritt.

Påtryckningar från USA, Frankrike och Storbritannien anses ha varit avgörande när den svenska regeringen valde att inte lägga fram FN:s resolution om kärnvapenförbud till ratificering i riksdagen. Svenska representanter hade varit mycket aktiva i framtagandet av resolutionstexten, och att Sveriges regering sedan vände resolutionen ryggen ledde till beklaganden och upprörda reaktioner på många håll i världen. Även inom den socialdemokratiska rörelsen i Sverige kritiserades regeringen och den socialdemokratiska partiledningens följsamhet gentemot de kärnvapenbestyckade stormakterna mycket hårt.

Tomas Widén

Artikeln är också publicerad på efolket.eu

Nej till vapen till Ukraina Skicka humanitär hjälp i stället!

Vi fördömer Rysslands angrepp på Ukraina. Det är ett flagrant brott mot internationell rätt. Relationer mellan stater måste vila på FN-stadgans grund som förbjuder angrepp på andra länder. Samtidigt måste vi också se att internationell rätt under flera decennier har undergrävt av USA:s och västvärldens bombningar av Jugoslavien, Afghanistan, Irak, Libyen och Syrien, något som nu Ryssland anser rättfärdigar deras erkännande av Donetsk och Luhansk och övergreppet på Ukraina.

Rysslands invasion av Ukraina

Uttalande

måste också ses mot bakgrund av att USA svikit sina löften till Sovjetunionens ledare att inte utvidga Nato österut. Därför är det också viktigt att Sverige fortsätter att stå utanför Nato. Vi tar avstånd ifrån att skicka vapen till Ukraina. Skicka humanitär hjälp istället.

Antaget på Föreningen Nej till Nato, Helsingborgs årsmöte den 14/3 2022

FOTO: ALEWIKIMEDIA

Försäkringskassan höjer beredskapen

Regeringen ger Försäkringskassan i uppdrag att säkerställa att utbetalningar från socialförsäkringen fungerar i händelse av krig och krigsfara. Uppdraget ges mot bakgrund av utvecklingen i och med kriget i Ukraina och som en del i arbetet med att stärka det civila försvaret. Därför vill regeringen nu att Försäkringskassan stärker sin beredskap. Försäkringskassan betalar årligen ut 600 miljarder kronor i ersättningar från socialförsäkringarna och från Pensionsmyndigheten. Regeringen konstaterar i ett pressmeddelande att många människor är beroende av utbetalningar från Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten för sin försörjning. Uppdraget till Försäkringskassan är att analysera och redovisa hur utbetalningar från socialförsäkringen kan säkerställas vid krig och i krigsfara. Försäkringskassan ska samverka med Pensionsmyndigheten, övriga relevanta myndigheter och andra aktörer i den utsträckning som uppdraget kräver. Uppdraget ska delredovisas 1 juni och slutredovisas senast 1 november i år.

– Regeringen fortsätter att driva på sanktioner mot Ryssland, stötta Ukraina och stärka Sverige. Nu säkerställer vi beredskapen så att pensioner och vår sjukförsäkring ska fungera smidigt vid ett förändrat läge, säger socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi (S).

Staten stäms för pensionsbedrägeri

Svenska staten stäms för dålig säkerhet i pensionssystemet efter härvan kring pensionsbolaget Falcon Funds 2016, då tusentals småsparare fick sina premiepensioner till ett värde av totalt 2,4 miljarder kronor flyttade till bluff-fonder. Flera av männen bakom bolaget har dömts till fängelse, men pensionspengarna är förlorade. Daniel Edencrona, en av de privatpersoner som drabbades stämmer nu staten med hjälp av den ideella stiftelsen Centrum för rättvisa.

– Hela min premiepension flyttades utan min vetskap till en av Falcon-fonderna som sedan tömdes på pengar. För mig är det tydligt att Pensionsmyndigheten inte har gjort tillräckligt för att stoppa bedrägerierna. Jag hoppas att den här processen kommer att hjälpa inte bara mig utan även andra som drabbats, skriver Daniel Edencrona som med hjälp av Centrum för rättvisa stämmer staten vid Stockholms tingsrätt.

Enligt den stämningens ansökan som lämnats till Stockholms tingsrätt har Pensionsmyndigheten åsidosatt sin grundläggande omsorgsplikt om premiepensionspengarna. Rättegången kan få betydelse för cirka 7 000 pensionssparare.

Utvisade städaren får 100 000 kronor i skadestånd

Den papperslösa städare som greps av polis när hon städade i statsminister Magdalena Anderssons bostad har utvisats till Nicaragua. Men nu får hon delvis upprättelse. Facket SAC har vunnit mot hennes tidigare arbetsgivare som genom en förlikning går med på att betala ett stort skadestånd för att ha utnyttjat hennes arbetskraft.

– Vi uppfattar att medlemmen är nöjd. Vi krävde 120 000 kronor och de sade direkt att vi betalar hundra tusen. Det motsvarar flera årslöner i Nicaragua, säger Emil Boss på SAC till tidningen *Arbetaren*.

”Migrationsverket överbelastat – pausar afghaners utredningar”

Migrationsverket var inte berett på att det plötsligt skulle komma nya flyktingar till Sverige, och det går ut över de flyktingar som redan befinner sig i Sverige. Det menar Karin Fridell Anter, asylrättsaktivist och en av redaktörerna för boken *Den onödiga flyktingkrisen*, som har arbetat mycket med afghanska flyktingar.

De afghanska flyktingarna hamnar nu i ett slags limbo när myndighetens fokus läggs på flyende ukrainare.

– Det är jättebra att man tar hand om ukrainarna, de ska självklart få all hjälp de behöver. Men det får inte bli någon motsättning mellan att hjälpa dem och att behandla de ”gamla” flyktingarnas ansökningar. De som var ungdomar när de kom hit är vuxna nu, och de har väntat i sju år. I höstas, när talibanerna tagit makten i Afghanistan, fick de besked om att de får söka asyl på nytt. De har gjort det och en del har även fått besked om ett datum för sin nya prövning, och sen har vissa av dem fått veta att man inte kan ta hand om deras ansökan för att det har kommit så många ukrainare. Vi har inte fått något besked om hur lång fördröjning det kan bli, utan bara att det inte blir just nu. Andra har inte fått något besked alls, säger Karin Fridell Anter.

– Vi är jätteoroliga, för det här var en lite gnutta hopp som tänktes och som nu släcks igen. Det handlar ju inte om att ukrainarna inte ska få prövning, utan om att de som finns här också ska få det.

Hon betonar att asylprocessen redan innan Putins krig mot Ukraina tog alldeles för lång tid, och ger exempel på hur den ser ut.

– En kille jag känner hade varit här så länge att han kunde söka asyl på nytt, så han gjorde en intervju men hann inte säga allt han ville. Så han begärde en kompletterande intervju, och fick göra den femton månader

Karin Fridell Anter.

EASO:

■ EU:s flyktingorgan European Asylum Support Office (EASO) har tydliga riktlinjer när det gäller asylskäl för Afghaner. Idag, efter drygt sex år, finns i Sverige omkring 5 000 afghanska medborgare, inklusive barn och unga, som inte kan utvisas men som saknar uppehållstillstånd.

senare. Det är de tidsspännen det handlar om. Ungdomar som har sökt permanent uppehållstillstånd enligt gymnasielagen och har ett jobb får vänta ett halvår eller mer på att deras ansökan ska behandlas, och då är det inte längre två år kvar på deras tvååriga jobbkontrakt, och då får de avslag. Själva fördröjningen är en fruktansvärd plåga.

Problemet ligger i lagstiftningen och att Migrationsverket inte fått tillräckliga anslag för att kunna hantera det som lagen medför, menar Karin Fridell Anter.

– Migrationsverket är inte dimensionerat efter den lagstiftning som finns. Eftersom lagen säger att man bara kan få tillfälliga uppehållstillstånd och att de måste omprövas i ett körbehövs det ju massor med folk

som jobbar med det, även om det inte kommer en enda ny flykting. Men man har istället bara skurit ner på personalen, med hänvisning till att det inte kommer många nya.

För henne och andra asylrättsaktivister är lösningen självklar.

– Vi menar att det har begåtts så många rättsosäkerheter och direkta fel gentemot de här människorna som kom hit omkring 2015 att det enda rimliga nu måste vara att ge dem permanenta uppehållstillstånd. Då kan man lägga arbetet på att ta hand om ukrainarna.

Internationalen har sökt Migrationsverket för en kommentar, men de har inte återkommit innan pressläggning.

Rasmus Klockljug

Kaffe och tomater nästan 30 procent dyrare

Priset på kaffe har rusat under 2022, visar SCB:s Konsumentprisindex (KPI). Det är nu nästan 30 procent dyrare än för ett år sedan. Även priserna på tomater, päron och vitkål har stigit rejält.

Under januari i år gick priset på kaffe upp med 12 procent jämfört med december. I februari fortsatte stigningen i samma takt, kaffet blev 11,6 procent dyrare än i januari.

De senaste tolv månaderna har priset på alkoholfria drycker stigit med 7,2 procent. Framför allt är det kaffepriset som gått upp, med 29,5 procent.

– Redan under hösten såg vi att priser på kaffe, oljor och spannmål började öka snabbare. Men

nu under början av 2022 ser vi en väldigt bred prisuppgång på de flesta livsmedel. Exempelvis har även grönsaker och fisk ökat väldigt mycket i pris, säger John Eliasson, statistiker på SCB.

Priserna på livsmedel och alkoholfria drycker har gått upp fyra procent det senaste året. Men flera varor sticker ut:

Tomater har blivit 29,4 procent dyrare det senaste året. Under samma period har priserna på päron och vitkål stigit med 24,8 respektive 24,7 procent.

Allt har dock inte blivit dyrare. Framför allt en vara har sjunkit i pris:

– Purjolöken. Den kostar nästan hälften så mycket som för ett

ALEXAS FOTOS / PIRABAY

år sedan. Även avokado har blivit mycket billigare i jämförelse från förra året, säger John Eliasson.

Carmen Sandiego

Det man förlorar på tomaterna får man ta igen på purjol!

XR youth pressar regeringen att stoppa ryskt fossilbränsle

Förra veckan skickade ungdomar från Extinction Rebellion Youth ett brev till statsminister **Magdalena Andersson** där de uppmanar till en bojkott av rysk olja och gas. Med bakgrund av kriget i Ukraina vill de se allvarigare sanktioner mot Ryssland och en snabbare omställning till ett fossilfritt samhälle. "Jag tror att Sverige blir **oberoende av rysk olja** och gas är det absolut viktigaste vi kan göra för Ukrainas folk", säger Elin Hansson som är engagerad i XRY.

Extinction Rebellion Youth, eller förkortat XRY, är ungdomsdelen av klimatrörelsen Extinction Rebellion. I Sverige består den av personer under 25 år från olika delar av landet, och brevet till statsministern är dess första större initiativ. I brevet trycker ungdomarna på att sanktionerna som hittills riktats mot Ryssland från Sverige och resten av

världen inte har varit tillräckligt kraftfulla, vilket de menar beror på att sanktionerna inte har riktats mot energisektorn. Enligt siffror från BBC stod försäljning av olja och gas för nära 40 procent av Rysslands statsbudget 2019.

– Jag tror att vi gör Sverige oberoende av rysk olja och gas är det absolut viktigaste vi kan

göra för Ukrainas folk, säger Elin Hansson som är engagerad i XRY. Invasionen är ett så tydligt exempel på hur fossila bränslen och krigsföring hänger ihop, och jag hoppas det har öppnat våra maktthavares ögon. Jag är fruktansvärt orolig inför framtiden om det här inte leder till en genomgripande omställning till ett fossilfritt samhälle.

Ett ytterligare krav som ställs i brevet är att den svenska regeringen ska ge ekonomiskt stöd till andra länder i Europa för att främja en rättvis och fossilfri omställning. Europeiska länder som Tyskland och Italien är långt mer beroende av rysk energi än Sverige. XRY menar att detta ger Sverige möjligheten att bli en föregångare i Europa i frigörelsen från ryskt fossilberoende. De berättar om hur de ser energiomställningen och säkerhetspolitiken som tätt sammankopplade.

– På lång sikt är klimatkatastrofen vår största säkerhetspolitiska risk, eftersom den med stor sannolikhet kommer leda till fler

allvarliga konflikter, säger Sara Isaksson, en annan av ungdomarna inom XRY.

– Därför hoppas jag att regeringen är beredd att verka för ett fossilfritt, oberoende Europa. Varje sekund av politisk handlingsförlamning i den här frågan innebär att kriget och klimatkatastrofen eskalerar.

XRY avslutar brevet med meddelandet att om inget beslutas innan den 23 mars kommer de att börja protestera. Extinction Rebellion är kända för att använda sig av fredlig civil olydnad, som kan innefatta olika sorters samhällsstörande protester.

Carmen Sandiego

Sveriges militära utrustning specificeras

- ▶ Över tio procent av budgeten viks till försvaret
- ▶ Sverigedemokraterna nu för anslutning till Nato
- ▶ Ytterst avgör kanske Finland Sveriges väg

Efter Tysklands besked om chockhöjda försvarsanslag med ytterligare 1 000 miljarder kronor (en biljon) redan i år, och att de militära utgifterna 2024 ska uppgå till två procent av BNP, är talet om utrustning den allomfattande europeiska rösten som hörs. Vårt grannland Danmark har klargjort att landets försvarsutgifter "stegvis ska öka för att innan 2034 utgöra två procent av BNP". Och i uttalandet från EU-toppmötet i slutet av förra veckan sägs det att "EU:s medlemsländer lovar omfattande öknings av försvarsutgifterna". Vissa kommentatorer i media oroas dock över att rustningstrycket nu är så starkt att vapensmedjorna inte har kapacitet att tillräckligt snabbt hinna med att leverera de planerade förstärkningarna.

Redan tidigare hade den svenska regeringen aviserat

att tider av markant höjda försvarsutgifter väntar oss. Vid en presskonferens 10/3 kom så Magdalena Andersson med en specificering: "Sveriges försvarsförmåga ska kraftigt förstärkas. Anslaget till det militära försvaret ska öka till två procent av BNP" (Europaportalen). Bland annat utlovas fem nya regementen, en ny flygflottilj och att fler ungdomar kommer att kallas till värnplik.

Angående tidsramen formulerade sig statsministern att det handlar om "så snart som möjligt och senast 2033". Som vi skrev i förra veckans Internationalen är inte heller siffran två procent – vilket dessutom i realiteten betyder över tio procent av statsbudgeten – bara gripen ur luften utan ett av Natos formella anslutningskrav, även om regeringen ännu inte förordar ett regelrätt medlemskap.

Detta års försvarsutgifter är hittills satta till drygt 77 miljarder kronor och ytterligare förstärkningar på flera miljarder läggs säkerligen fram i den så kallade Vårändringsbudgeten. Med svenska ekonomis nuvarande storlek skulle två procent av BNP betyda 108 miljarder kronor, vilket med en årlig tillväxtökning på två till tre procent snabbt rusar upp och över 120 miljarder – dubbelt så mycket som vi lade på försvaret så sent som 2020.

Helt följdriktigt välkomnade högeroppositionen att regeringen nu antaget två procent av BNP som målet för försvarets utrustning, samtidigt som man ondgjorde sig över en allt för maklig tidtabell. Istället för runt tio år har M krävt att målet uppfylls 2025 och L redan 2024. KD:s försvarspolitiska talesperson, Mikael Oscarsson,

profilerar i sin tur sitt parti med att om regeringen drar benen efter sig med en svensk ansökan om anslutning till Nato räcker det inte med två procent av BNP utan siktet måste ställas om till tre procent. Noteras kan att det angående försvarsanslagen är helt tyst från såväl V som Mp, vilka annars kunde utgöra modererande röster i dessa tider av utrustningshegemoni. Kontentan blir att gemene svensk nås av en tämligen entonig kör med enbart smärre nyanser i partituret. Det bör emellertid understrykas att V är det enda riksdagsparti som märks med en fortsatt kritisk hållning gentemot den svenska Natoanpassningen.

I Ekots lördagsintervju 5/3 öppnade SD:s utrikespolitiska talesperson Aron Emilsson upp för att partiet kan vara på väg att ompröva sin tidigare avvisande hållning till ett svenskt Nato-medlemskap. Föga förvånande gick också SD:s valkonferens förra helgen ett tydligt steg i den riktningen. I den beslutande

Kommentar

Anders Karlsson

skrivningen sägs det "att det snarast bör tillsättas en utredning om Nato" och vidare att en medlemsansökan bör bli verklighet "om läget bedöms kräva det". Det hela ska nog tolkas som att SD nu är för ett svenskt Natointräde, vilket också gör att riksdagsmajoriteten rör sig i den riktningen. En formell svensk Natoansökan kommer knappast att aktualiseras före höstens val, men vi kan räkna med att frågan kommer att debatteras flitigt i valrörelsen. Mot bakgrund av den starka svenska traditionen av utrikespolitiskt konsensus måste det nog till att S byter fot för att vägen ska öppnas mot ett svenskt medlemskap. Ytterst betydelsefullt för S kommande hållning är sannolikt vad som händer i Finland där en del indikationer pekar mot att de finska sossarna är på väg att svänga till ett för landet avgörande ja.

Anders Karlsson

Sydkoreas nya president vill storsatsa på militären

Oppositionskandidaten Yoon Suk-Yeol, från det konservativa partiet Folkets makt, gick segrande ur valet i Sydkorea den 9 mars och tillträder presidentposten i maj i år. Under sin kampanj har han anklagat avgående presidenten Moon Jae-In för att ha vänt sig från USA och snarare till Nordkorea och Kina. Han har också talat om behovet av att reparera banden med Japan.

– Jag kommer att etablera en stark militär kapacitet för att avskräcka varje provokation helt. Jag kommer beslutsamt att hantera Nordkoreas olagliga, orimliga beteende på ett principfast sätt men alltid lämna dörren för samtal med Nordkorea öppen, säger den nye presidenten.

USA:s president Joe Biden har gratulerat Yoon Suk-Yeol till vinsten och uttryckte under telefonsamtalet USA:s engagemang för Sydkoreas försvar, enligt ett uttalande från Vita huset. De två ledarna var också överens om att upprätthålla en nära koordinering för att hantera hoten från Nordkoreas kärnvapen- och robotprogram.

Största Nato-övningen i Norge sedan Kalla kriget

Natos stora vinterövning Cold Response inleddes i måndags på olika håll i Norge. Sammanlagt deltar 30 000 soldater från nästan 30 länder, inklusive Sverige och Finland. Militärövningen är den största i Norge sedan Kalla kriget och var planerad långt innan Rysslands krig mot Ukraina. Norges försvarsminister Odd Roger Enoksen försäkrar att Ryssland har informerats då övningen planerades.

– Vi har fört dialog med Ryssland om övningen och de vet om att den kommer att bli genomförd, säger han.

Våld mot fackliga demonstranter i Sudan

Säkerhetsstyrkor har under måndagen öppnat eld mot demonstranter i Sudan, rapporterat TT. De våldsamma insatserna i flera städer genomfördes sedan flera fackförbund utlyst strejker och folk protesterat på gatorna mot militärstyret och den ekonomiska krisen. Våldsanvändningen blev militärjuntans svar på protester mot ett allt mer försämrat läge, där brödpriser har ökat kraftigt de senaste dagarna. Även transporter har blivit mycket dyrare. Missnöjet med militärstyret och den helt underminerade demokratin har redan tidigare lett till omfattande och växande protester. Hittills har 87 civila dödats i sammandrabbningar med bland annat säkerhetsstyrkor. Militärstyret infördes efter kuppen som leddes av generalen Abdel Fattah al-Burhan den 25 oktober förra året.

Viktor Orbán och Katalin Novák.

Kvinnlig president i Ungern

Ungern har fått sin första kvinnliga president. Den 44-åriga Katalin Novák, som är en nära allierad till premiärminister Viktor Orbán, vann parlamentets omröstning med röstsiffrorna 137–51. Hon tillträder posten den 10 maj, när den nuvarande presidenten János Áders mandatperiod löper ut. Katalin Novák var tidigare familjeminister och ansiktet utåt för landets familjekonservativa politik, som bland annat innebär att unga par ska uppmuntras till att skaffa flera barn genom generösa skattelättnader. Hon har tidigare också varit vice ordförande i det styrande högerpartiet Fidesz.

Ryssland nationaliserar McDonalds och IKEA?

FOTO: FRANCIS BOURGOUIN

- Rysska staten kan beslagta utländska företags tillgångar
- Kamp mellan västvänliga oligarker och röda direktörer
- ”Det skulle ta oss tillbaka hundra år i tiden, till 1917”

Rysslands svar på västvärldens ekonomiska sanktioner kan bli att nationalisera utländska företags tillgångar i landet. Detta enligt ett förslag som maktpartiet Enade Ryssland presenterade i förra veckan, vilket därefter har fått stöd från bland annat Kommunistpartiet och lett till en het politisk debatt bland landets toppolitiker och oligarker. Vladimir Putin har själv kommenterat förslaget med att ”det vore legitimt möjligt att låta företagen tas över av någon som vill driva dem”, utan att förtydliga om det skulle kunna vara den ryska staten eller ryska privata företag. Samtidigt lovar han de utländska företag som väljer att stanna i Ryssland att deras tillgångar inte kommer att röras.

Multinationella företag som skulle kunna komma att beröras av en sådan expropriationslag är bland andra snabbmatskedjor och dryckestillverkare som McDonalds, Burger King, Carlsberg och Coca Cola, bilfabriker tillhörande Volkswagen, Renault, Ford och Toyota, oljebolag som Shell och BP, samt den svenska möbeljätten IKEA som har både fabriker och butiker i Ryssland. Dessa företag har pausat sin verksamhet i Ryssland till följd av kriget i Ukraina och i många fall lämnat sina anställda åt ett ovisst öde.

En ledande rysk politiker som tagit tydlig ställning för förslaget är den tidigare presidenten Dmitrij Medvedev, som trots att han räknas till den mer liberala falangen i Kreml, nu skriver i ett uttalande att ”det krävs ett symmetriskt svar” på de väster-

Vladimir Putin utesluter inte att expropriera utländska företag.

ländska sanktionerna ”inklusive ett övertagande av utländska tillgångar och deras möjliga nationalisering”. Medvedev menar att alla bolag som ”dansar efter Washingtons och Bryssels pipa” måste lära sig en läxa, och ”oavsett anledningen till deras exodus måste de utländska företagen förstå att det inte kommer att bli lätt för dem att återvända till den ryska marknaden.”

En av kritikerna till förslaget är oligarken Vladimir Potanin, som räknas som en av Rysslands rikaste män och nära vän till Putin. Potanin, som bland annat äger det multinationella gruvbolaget Nornickel, säger i ett uttalande enligt *Moscow Times* att: ”Det här skulle ta oss tillbaka hundra år i tiden, till 1917 igen, och konsekvenserna av ett sådant steg skulle leda till en global missstro mot att investera i Ryssland som vi skulle få känna i flera decennier.” Vladimir Potanin ansluter sig därmed till den skara av mer västvänliga oligarker som Oleg Deripaska och Michail Fridman som öppet ifrågasätter sin presidents agerande sedan kriget mot Ukraina började för tre veckor sedan.

KRIGET

■ Kriget mot Ukraina började den 24 februari när Ryssland invaderade landet från flera håll. Väst har svarat med kraftiga ekonomiska sanktioner mot Ryssland som nu i princip har frusits ut från den globala marknaden.

Kommentar

Per Leander

Sedan han kom till makten år 2000 har Vladimir Putins roll som president varit att konsolidera oligarkernas makt och balansera deras respektive intressen efter kaoset på 1990-talet, som på många sätt var ett inbördeskrig mellan oligarkerna för kontrollen över Rysslands rikedomar efter Sovjetunionens fall. Förenklat kan man säga att det fortfarande finns en spänning mellan de oligarker som byggt sina förmögenheter på handel med väst, och de som förlitar sig på en inhemsk produktion och marknad, ibland kallade ”röda direktörer” eftersom de ofta har kopplingar till Kommunistpartiet. De förespråkar en mer protektionistisk och keynesiansk stimulanspolitik, samt har kvar huvuddelen av sitt kapital i Ryssland.

De västvänliga oligarkerna har en tendens att vara mer nyliberala och har placerat sina miljarder i London och på Cypern. Fram tills nu har de liberala och västvänliga oligarkerna dominerat det ryska näringslivet och politiken, men nu verkar vi se en tendens där de röda direktörernas inflytande växer kraftigt till följd av de västerländska sanktionerna mot Ryssland. Putin själv har som ett svar på sanktionerna sagt att ”Sovjetunionen existerade under ett tillstånd av permanenta sanktioner och lyckades trots det uppnå enorma framgångar.”

Per Leander

Anders Karlsson
som återinträtt
i Svenska Kyrkan

Sidan 7

Åter i herrens hus

Jag växte upp i ett kristet hem, inte högkyrkligt eller bokstavstroende men den religiösa övertygelsen var ändå tydligt närvarande. I unga år gick jag i söndagsskolan och engagerade mig i Ansgars föreningsaktiviteter fram till konfirmationen vid 14-års ålder. Men det var efter det som jag började styra bort från kyrkans hägn. Mina ögon öppnades för världens orättvisor och jag blev varse att Svenska kyrkan historiskt sett spelat en ganska så mörk roll i kampen för ett jämlikare samhälle; att Martin Luthers motto "all överhet är av Gud instiftad", varit dess huvudsakliga hållpunkt. Sommaren 1986 – vid 24 års ålder – gjorde jag sedan slag i saken och lämnade Svenska kyrkan. Faktumet att jag upplevde mig som icke-troende, varande agnostiker, förenklade självklart också utträdet.

Men redan åren därefter fick jag anledning att i någon mån ompröva min syn. Det handlade om att jag i mitt arbete i solidaritet med folken i Centralamerika

– till stöd för sandinisterna i Nicaragua och befrielseörelsen FMLN i El Salvador – kom att möta representanter för Svenska kyrkan av ett helt annat snitt än vad min förutfattade mening indikerade. Jag glömmer inte när Bondemässan från Nicaragua uppfördes i Annedalskyrkan, med sekvenser som exempelvis "för oss är Gud också fattig en Gud så mänsklig och enkel. Med dig kan jag tala fritt som folket här brukar tala, du delar vår tunga vardag – en Arbetargud är du". Eller när den Salvadoranska mässan framfördes i Göteborgs domkyrka och sången med budskapet att "förtryckarna ska inte få sova lugnt i sina sängar". Otaliga var därtill de gånger som präster gjorde uttalanden gentemot brott mot mänskliga rättigheter. Under några års tid samarbetade jag med kristna aktivister och kom att stifta bekantskap med befrielseörelsen och dess förgrundsfigurer, exempelvis Ernesto Cardenal från Nicaragua och Leonardo Boff från Brasilien. Dess förkunnelse om frigörelse och människans helande både som en

social och andlig varelse gav mig en känsla liknade den jag insöp när jag första gången stiftade bekantskap med den unge Karl Marx teorier om alienationen.

Under senare decennier har jag inte heller annat än kunnat notera hur Svenska kyrkan – med tidigare ärkebiskopen K-G Hammar som det allra mest lysande exemplet – konsekvent agerat till försvar av människovärdet och de mest utsatta. Ta bara dess engagemang i kampanjen *Jubel2000* för en avskrivning av tredje världens skulder. Eller tänk på den centrala roll som kyrkan spelat i kampen för en human flyktingpolitik och fotfolkets hjälpande hand till många nykomlingar i vårt land. Och frågan är om inte kyrkan var tungan på vågen när kampanjen för flyktingamnesti 2006 slutade med seger.

Dessutom har Svenska kyrkan – med sin ödmjuka och inkluderande hållning – den självklara samhälleliga ledarrollen i det mer dröjande, existentiella samtalet om liv och död samt människans plats i kos-

mos, frågeställningar som berör oss alla – även vi som inte direkt ser oss som troende. Och när någon nära och kär går till sista vilan finns kyrkan där som ett stöd i vårt sorgearbete. Inte att förringa är heller själva kyrkobyggnadens betydelse som ett rum för meditation och kontemplation, en tillflyktsort i vår tid av så mycket måsten och stress samt en störtflod av ytliga budskap som ständigt sköljer över oss.

I augusti 2019 fick jag ett samtal från Vänsterpartiet i Kortedala om jag kunde göra en insats i samband med det stundade kyrkovalet. Jag fick dock säga som det var, att jag inte var medlem och att det därför skulle kännas något underligt att aktivera mig. Nu ska jag dock äntligen komma till skott och återigen bli medlem i Svenska kyrkan. Ytterst handlar det för mig om att den försvarar någon form av etiskt grundackord i den på många sätt kämpiga tid vi lever i.

Anders Karlsson

Krig och klimat: den italienska fredsrörelsen inför nya utmaningar

I Italien, landet som är värd för åtminstone 120 NATO-baser (och samtidigt är beroende av rysk gas och olja) fattade parlamentet den 2 mars nästan enhälligt beslut om att skicka vapen till Ukraina.

Både Giorgia Meloni, ledare för nationalkonservativa Italiens bröder och Lega Nord's Matteo Salvini, som länge har varit beundrare av Putins politiska färdigheter, hade plötsligt glömt den obekväma vänskapen (utan någon självkritik förstås). I den offentliga debatten är de som vågar påminna om att kriget också är resultatet av NATO:s expansion i öst stigmatiserade som Putin-vänliga och utpekade som oberörda av ukrainska kvinnors och barns död och lidande. Dessutom klagade regeringen omedelbart efter invasionen att man inte kan utesluta en ökad produktion av kolkraft för att minska beroendet av Ryssland (Ministern för grön omställning hade redan före kriget klagat på att kärnkraft är något Italien ska satsa på.)

I ett så deprimerande landskap försöker fredsrörelsen att bygga upp sig på nytt, efter flera års tystnad. I den stora nationella

demonstrationen som hölls i Rom den 5 mars och i flera initiativ som tagits på lokala nivå samlas den italienska fredsrörelsens två traditionella grenar: den progressiva katolicismen och den fackliga och politiska vänstern. Fredsaktivister anklagas (idag såväl som i det förflutna) för brist på "realism" och oförmåga att erbjuda alternativa lösningar till de militära. Inte heller den fackliga centralorganisationen CGILs ledare, Maurizio Landini, har varit förskonad från angrepp från det politiska och kulturella etablissemanget för en inställning som uppfattats som oförlåtligt inkonsekvent, alltså att både säga NEJ till Rysslands anfall och till vapen till Ukraina. Vapenleveranser som enligt fredsrörelsen bara kommer att förvärra läget, inte bara i regionen utan också globalt.

Den italienska vänstern befinner sig i ett akut svaghets-

Kommentar

tillstånd. Det enda parti som är fortsatt representerat i parlamentet, Italiensk Vänster, röstade mot att skicka vapen till Ukraina. Däremot tillhör deras huvudallierade (både nationellt och lokalt), det Demokratiska partiet, en av de mest aggressiva när det gäller krigsretorik. Vänsterpartierna (Rifondazione comunista, Sinistra anticapitalista bland andra) har blivit nästan osynliga i den offentliga sfären (trots att de dagligen deltar i de sociala rörelsernas kamp). Dessutom är fackföreningsrörelsen splittrad mellan de alltmer fogliga centrala fackförbunden (CGIL, CISL och UIL) och fackföreningar på gräsrotsnivå.

Perspektivet för den nuvarande mobiliseringen innehåller både begränsningar och möjligheter. Medan alla givetvis uttrycker solidaritet med det

ukrainska folket är frågan om huvudansvaret för kriget kontroversiellt: Ryssland eller NATO? Det låter som ett falskt dilemma (förutom att man allmänt brukar anse att den som genomför en invasion också är skyldig till den). Trots att NATO inte haft något existensberättigande efter 1989 – ett stöd till Rysslands krav på "säkerhet" (genom ett avmilitariserat och avnazifierat Ukraina osv) som om den ryska staten skulle vara ett neutralt väsen, avspeglar oförmågan hos en del av fredsrörelsen att förhålla sig till (och bekämpa) den nationalistiska smittan: en förbannelse i mänsklighetens, och vänsterns, historia. På samma sätt innebär att lyfta fram "multipolarism" som ett skydd mot US-imperialismen att bortse från att Ryssland, Kina, Nordkorea eller Iran inte precis är några lockande alternativ.

Den nuvarande världsordningen grundas på staternas (inte folkens) rättigheter och idag är dessa stater mer än någonsin underordnade marknaden, i Väst- som i Östeuropa, i USA som i Kina. Som Pierre Dardot

och Christian Laval framhåller i sin nya bok *Dominer*, måste vänstern omformulera hela den politiska ordboken, och istället ta sin utgångspunkt i begreppet suveränitet.

En lärdom som vänstern måste dra från den nuvarande krisen är att mobilisering för fred måste pågå ständigt – och här måste den förena sig med andra sociala rörelser. Förutom att fördöma invasionen, kräva ett ryskt trupptillbakadragande och ge stöd till folket i Ukraina är den mest angelägna uppgiften att bilda en transnationell rörelse som bekämpar både kärnvapen och kärnkraft, som är två sidor av samma mynt. "Fred med jorden" kan bli den paroll som enar freds-, klimat- och arbetarrörelsen: *nej* till militarism liksom till bedrägliga (och farligare) alternativ till fossila bränslen. *Ja* till en ekofeministisk socialism.

För att inte vara oförberedda nästa gång. För att se till att det inte blir någon nästa gång.

Monica Quirico

Monica Quirico är italiensk idéhistoriker, socialist och aktivist, bosatt i Turin

Alain Krivine

1941–2022

En mening som återkom i många av Alain Krivines tal under hans sextiofem år som aktiv socialist var: "Den verkliga lyckan för varje människa värd namnet är att medvetet delta i alla strider för frigörelse". Meningen var mycket mer än vacker retorik, den var en bekännelse om hans egna val i livet. Men samtidigt öppnade han också dörren på glänt för andra. Han visade på en möjlighet, på ett sätt att leva som alla människor kunde pröva. Det skriver Göte Kildén till minne av den franska aktivisten och marxisten Alain Krivine som gick bort den 12 mars.

För många av oss som varit med ett tag i Socialistisk Politik/tidigare Socialistiska Partiet var Alain också var en vän. Andra kanske bara minns honom som en fängslade talare. Det är många viktiga hågkomster i våra liv som flimrar förbi när vi därför hör om hans bortgång. Från möten, konferenser, kongresser och internationella ungdomsläger alltsedan 1969.

Mitt eget första starka minne av Alain är präglad av att han var den som verkligen tog hand om mig när jag som en oerfaren men mycket nyfiken ung tjuugoåring kom till mitt första internationella möte i Bryssel och där träffade människor vilka jag tidigare bara träffat på i tidningar och i böcker. Att dyka upp som nykomling i större sällskap från ett litet språkområde med ovan egen engelska och lite franska till hands kändes mycket osäkert och då var han den som med varm och vänlig röst verkligen tog sig tid att berätta för den lite bortkomne svensken om hur allt brukar fungera på sådana här möten, både under diskussioner och i livet vid sidan om.

Han tog sig tid fast han nog var den som hade minst tid. Minuten senare kunde han resa sig upp för ett skarpt, elegant och väl vässat inlägg i debatten. Men även där med vänlighet om än ofta med en ironi som bet bra.

Alains liv skulle i en TV-serie kunna illustrera både franskt och internationellt politiskt liv under senare delen av förra seklet ända fram till våra dagar. Han var en revolutionär marxist och som sådan aktiv under sextiofem år av sitt liv. Som våra franska vänner skriver: "Han var en outtröttlig aktivist, närvarande i all kamp mot det kapitalistiska systemets härjningar, mot alla dess orättvisor och för människors frigörelse".

Alains ungdom präglades av uppväxten i en judisk familj vilken under slutet av 1800-talet hade tvingats att fly från de antisemitiska pogromerna i Ukraina till Frankrike. Hela hans stora familj var engagerad i fransk vänsterpolitik och redan som ung sjuuttonåring, 1956, gick Alain själv, liksom hans fyra bröder (!), med i det Franska Kommunistpartiets ungdomsförbund. De franska kommunisterna hade i denna första efterkrigstid stor prestige efter sin roll i motståndsrörelsen mot den tyska ockupationen och med en halv miljon medlemmar fick de som mest 28 procent av rösterna i valet 1951 och var med detta resultat landets största parti.

Men år 1956, när Sovjetunionens pansarkolonner krossade upproret i Ungern, då kom omedelbart en häftig vindkastning för PCF när det gällde dess popularitet bland människor. Det franska partiet nöjde sig inte med att skylta över tragiken utan hyllade till och med det fruktansvärda övergreppet som en "befrielse" och till skillnad från många andra broderpartier i Europa valde partiets ledning till och med att förneka de avslöjanden om en del av Stalins illdåd som Nikita Chrusjtjov tog upp vid en sovjetisk partikongress samma år.

Partiets inflytande sjönk naturligt nog som ett blysänke. För den unge Alain kom vändningen fullt ut när han 1957 deltog som delegat till en "World Youth Conference" i Moskva och där upptäckte att alla de ungerska ungdomsrepresentanterna i själva verket var polisagenter (!). Han fick dessutom på plats uppleva att den algeriska delegationen var mycket kritisk till att PCF inte gav rörelsen för Algeriets befrielse fullt stöd. Mycket snart deltog han därför sedan i en aktiv verksamhet för partiets avstalinisering. Han gick

Alain Krivine april 1984.

också med i en underjordisk organisation, "Jeune résistance" (Ungt mostånd), vilken utförde en mängd aktioner där de uppmuntrade unga soldater att vägra gå ut i kriget mot algerierna. Under denna tid utsattes också föräldrarnas hem för ett allvarligt sprängattentat från den rörelse som ville att Algeriet skulle förbli franskt. Tack och lov bara med materiella skador.

Under många år fortsätter han sedan sin opposition mot PCF:s partiledning samtidigt som han mer och mer dras in till den lilla krets av medlemmar i Fjärde Internationalen, vilka med Trotskijs förre sekreterare och medarbetare Pierre Frank som viktig ledare verkade för en pånyttfödelse av rörelsen. Ernest Mandel och Daniel Bensaïd var andra för honom viktiga människor som han mötte under denna tid.

Men 1966 kastas oppositionen till sist ut ur partiet och Alain är med och bildar en ny organisation, JCR, vilken i ett par år arbetar intensivt framförallt i solidaritet med befrielseströrelserna i det gamla franska Indokina. Alain får genom detta arbete kontakt med likasinnade revolutionärer som Rudi Dutschke i Tyskland och Tariq Ali i Storbritannien. Något senare med oss i den mindre grupp i Sverige som inte minst attraherats av JCR:s roll under Frankrikes heta majveckor. Det vi i dag brukar kalla för Frankrikes Maj 68.

Vår kamrat Alain Krivine är död, hans kamp fortsätter

Uttalande från Nouveau Parti Anticapitaliste efter Alain Krivines död.

Vår kamrat Alain Krivine lämnade oss idag, 80 år gammal. Vi, kamraterna i NPA, sörjer tillsammans med hans familj, nära och kära, och alla de som var en del av hans kamp.

I mer än 65 år var Alain en outtröttlig aktivist, närvarande i all kamp mot det kapitalistiska systemets härjningar, mot orättvisor och för frigörelse.

Som aktivist utesluten ur det franska kommunistpartiet PCF, grundare och ledare för JCR, LCR och sedan NPA, och ledare för Fjärde internationalen, övergav Alain aldrig sin ungdoms åtaganden. Han var ett mönster av trofasthet, en outtömlig resurs, en exemplarisk kamrat för en hel generation av aktivister.

Vi kommer att minnas hans självuppoftning, hans värme och hans humor. Ända fram till livets slut gav Alain aldrig upp och gav inte efter för påtryckningarna att "Du kommer över det med åren".

Under de kommande dagarna kommer vi att informera om de insamlingar som kommer att organiseras, och vi kommer att skriva mer om Alains liv och kamp.

Farväl, gamle man och tack för allt. Låt oss fortsätta kampen!

Montreuil 12 mars 2022
Kondoleanser och hyllningar till hans minne
kan skickas till alaink@npa2009.org.

en mandatperiod. En lyckosam arbetsgemenskap som gjorde att Olivier efter en lång övertalning gick med på att ställa upp i presidentvalen, 2002 och 2007. Bägge gångerna med uppmärksammade lite drygt fyra procent av väljarkåren bakom sig.

En lite ovanlig tilldragelse från de här åren som jag minns väl är ifrån 1973 och mitt i den svenska valrörelsen. I Frankrike hade vår rörelse blivit förbjuden efter en våldsam sammanstötning med en fascistdemonstration. Alain blev också då fängslad men frigiven efter någon månad. Men fortfarande var den egna organisationen förbjuden att verka öppet. I hemlandet fick de ett viktigt stöd för sin legitimering av socialisternas François Mitterand, vilken då ännu var i opposition mot gaullisternas regeringsmakt.

Under samma tid i samband med ett valmöte för oss i Stockholm där Alain var inbjuden som gäst frågade han oss om det skulle vara möjligt att på något sätt få till stånd en pratstund med statsministern Olof Palme. Ett sådant, gärna med ett foto på de två tillsammans, skulle så att säga vara ett bra kort i kampen för ökad politisk legitimitet därhemma. Det hela ordnades på ett fyndigt sätt av vår gamle vän och kamrat Tom Gustafsson (han dog ung, bara 39 år 1985) som tog med sig Alain i en taxi och svängde ut från vår partiexpedition på Luntmakargatan till vad jag tror var Farsta. Kanske var det en annan förort. Väl där kom de fram mitt i ett av Palmes torgmöten. Politikens vardag i Sverige 1973 var fortfarande idyllisk så det gick alldeles utmärkt för Tom att efter mötet presentera Palme för Alain. Säkerhetspoliserna i bakgrunden var fromma som lamm och det lilla äventyret blev lyckat i alla avseenden. Palme och Alain hamnade i ett engagerat samtal om "poder popular" på Kuba liksom om Maj 68. Foton togs som Alain kunde ta med sig hem till Paris...

Under de år som följde var Alain inte bara en nationell ledare utan minst lika viktig i internationella sammanhang. Han träffade socialister från alla kontinenter och från de flesta av dess länder. Influerade många och lärde sig själv mycket. En hel del göteborgare minns honom från den stora "Nej till EU-demonstrationen" med tjugotusen deltagare 15 juni 2001 när han höll ett uppskattat tal vid Järntorget.

Alain fick leva till åttio års ålder. Han hade tidigare gått i pension som alla andra. Men hade långt upp i sjuttioårsåldern kvar ett litet arbetsrum i partiets välkända lokaler ute i den gamla industriförorten till Paris, Montreuil. Han fortsatte också länge att fara runt som en politisk virvelvind i Frankrike. Deltog i mängder med möten, demonstrationer och andra aktiviteter. Som jag minns från en längre eftermiddagsdiskussion med Alain i det ganska torftiga och slitna rummet så var den enda egentliga utsmyckningen där en inramad stor tavla med Pariskommunens stolta deklaration 1871 om sina nyvunna friheter. Den var nog mycket väl vald och passade väl in i hans liv. Eller med orden från den hans franska kamraters sista hälsning: "Han var en outtröttlig aktivist, närvarande i all kamp mot det kapitalistiska systemets härjningar, mot orättvisor och för frigörelse". Den franska tidningen Le Monde sammanfattar i en rubrik till en av sina minnesrunor om Alain hur en samlad fransk vänster upplevt hans bortgång: "Utän dig kommer kampen inte längre ha samma känsla".

Farväl vår vän och kamrat, Vi är många som sörjer dig.

Göte Kildén

Michael Hudson: "När skulder inte kan betalas borde de efterskänkas"

Kungen avskriver tjänarens skuld. Etsning av Dirck Volckertz Coornhert efter Maerten van Heemskerck 1554.

I århundraden har skulder och skuldsättning haft djupt destabiliserande effekter på människans samhällen. Under antiken hade härskarna och deras undersåtar en lösning: den kallades skuldjubileum och innebar att skulder periodvis och oullkorligt ströks. Vi behöver ett sådant jubileum idag, det menar ekonomiprofessorn Michael Hudson. Denna interjuu gjordes före Ukrainakriget, som bara ytterligare accentuerat behovet av en generell skuldauskriening på global nivå.

Skulder är ett faktum – även när de visat sig vara en av de mest envisa problem som plågar vår värld. Din bostad, dina konsumtionsvaror, din examen och om du bor i USA, din sjukvård – blev högst troligt möjliga tack vare skulder. Periodiskt återkommande ekonomiska kriser är ett av resultaten. När sådana kriser uppstår har det funnits krav på att efterskänka skulderna. Men makthavarna och en armé av kommentatorer varnar för att sådana försök måste vara begränsade och sansade för att inte leda till kaos och oordning.

Michael Hudson är av annan uppfattning. Hudson är tidigare ekonom på Chase Manhattan Bank och rådgivare till olika regeringar, inklusive Washington, och har skrivit flera inflytelserika böcker, bland annat "Super Imperialism" som förklarar hur uppkomsten av det internationella valutasystemet baserat på dollar under efterkrigstiden till sist hjälpte USA att finansiera obegränsade militärutgifter.

I egenskap av professor i ekonomi vid universitetet i Missouri-Kansas City har Michael Hudson (MH) forskat i arkeologi för att försöka hitta ursprunget till skulder och privat egendom. I den här intervjun samtalar han med Branko Marcetic (BM) om resultaten av sin forskning.

BM: Du hävdar att vårt moderna förhållningssätt till och förståelse av skulder är unik när vi tittar på hela den mänskliga historien. Vad hade de antika samhällena för förhållande till skulder och hur behöll de kontrollen över dem?

MH: – Nästan alla skulder i de verkligt gamla samhällena var mellan personer, det européer kallade *weregild*-skuld. Om man skadade någon, bröt en arm eller om man dödade dem, så hade det antika samhället två val: antingen en fejd där ens familj skulle kämpa med den andres familj, eller så gav man ersättning och konflikten löstes. Gradvis kom betalningen för *weregild*, oavsett om det var i pengar – eller om det var verkligt allvarligt en kvinnlig slav eller boskap – att bli ordet för skuld och för brottet, eller ordet för "synd". Så den ursprungliga betydelsen av Fader vår på hebreiska eller grekiska var "Förlåt oss våra skulder".

I Mesopotamiens jordbruksekonomi började de flesta ha skulder hos palatset eller templet. Åtagandena betalades hela året. Om man under 3000-talet f Kr i Sumer, eller 2000-talet f Kr i Babylonien gick in i en bar under skörden, så satte man upp ölen på en nota, och skrev på en räkning till palatset för förskott på boskap, vatten eller insatsvaror till jordbruket, och allt gjordes på kredit. Skulderna skulle betalas vid tröskningen, i spannmål, och en enhet spannmål motsvarade en enhet silver.

Men ibland misslyckades skörden, eller det blev krig eller torka och man kunde

inte betala. Och då kunde man säga, som i Hammurabis lagar: "Om stormguden Hadad kommer och förstör skörden, då behöver inte skulden betalas." Det var så samhället i grund och botten fungerade under 3000-, 2000- och 1000-talet f Kr. När en ny härskare tog över tronen, eller när det fanns andra orsaker – ett krig var slut, eller det fanns andra skäl att skriva av skulden – så avskrevs skulden, tjänarna som betalats för skulden befriades och kunde återvända till sina familjer, de fick tillbaka de löften de hade avgivit. Ty vad skulle hända om man inte hade raderat alla skulder? Plötsligt skulle alla de människor som hade skulder bli tjänare till den person de stod i skuld till, en förmögen person.

Du hävdar också att detta är centralt i de bibliska historier vi är bekanta med.

– Det var vad Jesus' första predikan handlade om. När han gick till synagogan och vecklade ut profeten Jesajas bokrulle och sa: "Jag har kommit för att förkunna ett nådens år från Herren", så var det skuldavskrivningen – jubileumsåret – som fördes in i judaismen från Babylonien, precis som i hela Främre Orienten. De som översatte bibeln förstod egentligen inte vad de orden betydde.

Det var först sedan assyriologerna började upptäcka hur hela Främre Orienten hade skuldavskrivning, precis som antropologerna upptäckte att denna praktik att återställa balansen hade funnits ända från de ursprungliga amerikanska indianerna till europeiska kungadömen. Tanken var att man skulle förhindra samhället att bli instabilt och polariserat. Man skrev av skulderna.

Hur förändrades denna inställning till skuld och skuldavskrivning?

– Det fanns ingen föreställning om ränta i de grekiska dokumenten från omkring 1600 – 1200 f Kr.

Omkring 800 f Kr uppträdde tanken på skuld med ränta för första gången, och lokala hövdingar blev plötsligt det som ett antal historiker kallar maffiafamiljer. Omkring 700 – 600 f Kr kom de på ett sätt att helt enkelt monopolisera marken. Reformatorer genomförde revolutioner i hela Grekland och Italien, och senare kom reformatorerna all kallas "tyranner".

All kamp i alla tidiga samhällen handlade om hur man hindrar befolkningen från att hamna i slaveri. Palatset hade en orsak att göra det. Om de skattebetalande småodlarna var skyldig kreditgivaren sin skörd och tvingades arbeta på kreditgivarens mark istället för att tvångsarbete med att bygga murar och gräva för bevattning – om de här personerna skulle hamna i skuld till kreditgivarna skulle de inte kunna betala skördeöverskottet och arbetsöverskottet till palatset längre. Kreditgivarna skulle ta över.

Härskare i hela Främre Orienten, troli-

Michael Hudson.

gen ända till de tidiga kungarna i Rom, sa: "Vi måste hindra denna klass av kreditgivare från att bli en oberoende oligarki. Ty om den blir oberoende av oss, och får det ekonomiska överskottet, så kommer de att använda detta arbete för att leja en armé, de kommer att störta oss, och de kommer att bli staten."

Så det fanns alltid en kamp mellan staten som skyddade samhället från kreditgivarklassen – oligarkin – och oligarkin som ville bli oberoende och inte ville ha en skuldavskrivning. Och det var en kamp som pågick i fyra sekel före Jesu tid. De tidiga kristna var i grund och botten förespråkare av jubileumsåret, de försökte skriva av skulden.

Hur passade skulder och kreditgivarnas ökande makt in i tumultet under den romerska historien?

– I Rom störtades störtades de galna kungarna omkring 509 f Kr av en oligarki som i grund och botten ville förpassa resten av den romerska befolkningen till trälldom. Hela republiken var en lång rad revolter, den ena efter den andra, som ville ha skuldavskrivning och omfördelning av jorden. Allt detta kallades en demokrati. För oligarkin betydde demokrati att alla kreditgivare var jämbördiga, och därför var frihet för dem friheten att förslava resten av befolkningen.

Under hela antiken innebar demokratin trälldom för större delen av befolkningen. Aristoteles var mycket klar om detta. Han sa: "Många städer har konstitutioner som verkar vara demokratier, men de är egentligen oligarkier." Och i själva verket, skrev Aristoteles, tenderar alla demokratier att omvandlas till en oligarki när förmögna människor blir rika, och sedan gör sig oligarkin till en aristokrati med arvsrätt och gör den till herre över resten av samhället.

Det var hela denna bakgrund som ledde till den moderna världen. Det var detta som hade stoppat traditionen med skuldavskrivningarna som hade befriat befolkningen från skuldslaveriet, och det var det som blev livegenskap.

Nu säger historikerna: "Men grabben, det romerska imperiet var inte alls så illa – se hur rikt det blev." Men rikedom var koncentrerad till en procent av befolkningen och 99 procent förblev bundna till jorden. Om man läser de senaste böckerna i Nya testamentet, hela vägen till Uppenbarelseboken, så handlar de helt och hållet om att "Vi lever i den yttersta av tider, det är fruktansvärt, Rom är monstret, det finns inget hopp här. Vi kan inte reformera jorden. Vi kan aldrig skriva av skulderna på grund av de rikas girighet. Det enda vi kan göra är att bli martyrer och dö och hoppas att saker och ting kommer att bli bättre i nästa värld, och kanske Jesus kommer tillbaka." Hela tanken var Rom-fientlig.

Alla ekonomier kommer att planeras av någon. Frågan är om ekonomin ska planeras av kreditgivarna, som den blir idag? Eller kommer det att komma en regering, en härskare, som säger: "Mitt jobb är att hålla samhället stabilt och hindra det från att polariseras så att vi kan överleva och bli motståndskraftiga och gå framåt." Kreditgivarna bryr sig inte om motståndskraft. Deras tidsram är ganska kort.

Vad är konsekvenserna av detta för återhämtningen efter pandemin, med tanke på att vi lever i så högt skuldsatta samhällen?

– Tendensen i alla ekonomer som har räntebärande skulder är att skulderna växer snabbare än ekonomin i sin helhet. Det är en exponentiell skuld som fördubblas efter ett antal år, och ekonomierna har aldrig lyckats hålla jämna steg med den. Tendensen är att familjernas, företagens, ekonomins skulder växer snabbare än förmågan att betala, tills det blir en krasch. Och när man inte kan betala, så förlorar man antingen egendom eller så blir man på ett eller annat sätt tjänare till sin kreditgivare, i form av att tvingas betala med arbete, att tvingas betala med det man producerar. Om man inte skriver av skulderna, som det antika samhället gjorde och som brukade vara kärnan i den antika religionen, så koncentreras äganderätten i kreditgivarnas händer.

Alla ekonomier med räntebärande skulder måste vid en viss punkt omstruktureras, eller så kommer ekonomin till slut att ägas av en liten grupp människor i toppen, som det blev i Rom. Det var så den romerska republiken slutade i det romerska imperiet. Den centraliserades. Tendensen för varje finansialiserad ekonomi är att centralisera. Inte bara förmögenheter, utan när förmögenheter centraliseras så centraliseras också den politiska makten och beslutsfattandet, och slutligen samlas den militära styrkan i finansklassens händer.

Branko Marcetic

Översättning: Göran Källqvist
Tidigare publicerad i jacobinmag.com

August Palm 1849-1922

Socialismens banbrytare eller en fara för den kulturella hyggen?

Karl Marx ord "Proletärer i alla länder, förenen eder!" tycktes följa August Palm från den politiska vaggan till graven för i dagarna jämnt hundra år sedan. Genom framgång och motgång, politisk stridbarhet och demoralisering, glänsande agitation, grälsjuka personkonflikter och marginalisering.

Kanske hängde det ihop. August Palm hade som nybliven medlem av den tyska socialdemokratin 1871, Pariskommunens år, sett folkhat och arbetarklassens splittring i vitögat. Det var i danska Haderslev i Schleswig-Holstein, annekterat av det tyska riket knappt tio år tidigare. Tyska och danska arbetare drabbade regelmässigt samman med stenkastning, vandalism och misshandel. Skräddargesällen Palm, som just tagit ställning för socialismen, deltog i ett försök av tyska och danska socialdemokrater att ställa sig emellan. "Arbetarna som klass hade gemensamma intressen oavsett vilken nation de tillhörde", var budskapet, skriver Palm i sina memoarer. Men att "tala förnuft med nationalgalna, av sprit uppgaskade människor var omöjligt." Socialisterna fick stryk och blev "rätt illa tilltygade". Själv kom han undan med att bli kullvräkt i gatusmutsen, några sparkar och en skamfilad hand. Och med att några år senare bli utvisad från Tyskland.

Född i skånska Fårabäck en februaridag 1849, året efter "Folkens vår" då revolutionerna svepte över Europa. Uppväxt i en skollärfamilj, faderlös vid tio års ålder och skräddarlärling, begav sig själv till Malmö för att 18 år gammal få sitt gesällbrev. Med "frihetsbrevet på fickan" på gesällvandring ut i världen – eller åtminstone till olika sydsvenska städer, Danmark och Tyskland. Utvisad från Tyskland för socialistisk verksamhet. Skräddarmästare i danska Storheddinge på Själland tillsammans med hustru Johanna och påbörjad barnaskara. Misshandlad av högermän med "ett stort krossår i huvudet, varvid tvänne ådror avskuros".

1881 åter med familjen till Malmö, där han höll sitt första tal i Hotell Stockholms stora sal, söndagen 6 Nov kl 7 e.m. Inträde 50 öre.

Ett år senare hoppades en malmötning på storpublik då de "socialistiska idéerna, vilka som bekant omfattas av furst Bismarck och greve Eric Sparre äro

väl ägnade att väcka vetgirig allmänhets intresse." Men att den tyske järnkanslerns statliga åtgärder eller Sparres järnvägsprojekt inte var av samma typ som Palms agitation stod snart klart. Från ett påronträd i Almbacken predikade Palm arbetarklassens självständiga organisering och kamp för egna intressen i konfrontation med inte bara det gamla Överhettssverige utan även de liberala arbetarvännerna. Dessutom på "mesopotamska" – som hans blandning av danska och svenska språket skrottande kunde kallas.

Så startades Folkviljan och inleddes agitationsturnéerna, uppbyggandet av socialdemokratiska arbetaröreningar, erövring av nya, ofta liberalt präglade fackföreningar och bildandet av det socialdemokratiska arbetarpartiet 1889 på "socialismens och klasskampens grund". Minnen och anekdoter sköljer fram över de första årtiondenas agitation, till Stockholm med möten i Lill-Jans och kampen mot brännvinskungen Smiths ringrörelse, starten av tidningen Social-Demokraten, den omtalade drabbningen med liberalerna på Arbetaröreningen ("Palmens" spräckta glasögon finns ännu att beskåda på Arbetarrörelsens arkiv i Stockholm), tryckfrihetsåtal och fängelse, rösträttsstrejken 1902, men också alla de interna striderna mot "intelligensarna" kring Branting från akademiska och liberala miljöer. Uteslutning, återupptagning, nya tidnings- och oppositionsprojekt. För motståndarna inom och utom den framväxande socialdemokratin en *enfant terrible*, i breda arbetarlager den mest hyllade vägröjaren. Inte bara i Sverige.

Femtio år fyllda bjöds han över till Amerika av Socialist Labor Party för att agitera i industrisamhällen från Illinois och Minnesota upp längs östkusten. I tusental slöt skandinaviska arbetare upp för att lyssna till det socialistiska budskapet mot den korrupta kapitalismens utplundring av arbetare på båda sidor Atlanten. Hans "Ögonblicksbilder från en tripp till Ame-

rika", utgörs både av nyfiktet resereportage och av sociala skildringar från den amerikanska kapitalismens brutala verklighet och av arbetarrörelsens svåra strävanden. Enighet över både nationella skiljaktigheter och politiska splittringslinjer var nödvändigt för arbetarklassens möjligheter var hans återkommande tema. Men kampen gällde inte bara industriarbetarna. I Providence kom han i beröring med historien om Roger Williams som på 1600-talet hade lämnat religiöst förtryck i England för att till sist få en tillflykt hos indianer, fördömde allt religiöst förtryck och "förklarade att det var orätt att taga landet från indianerna" och att den engelske konungen inte hade rätt att skänka bort deras land.

Det var ett tema som skulle återkomma hos August Palm även när den svenska – och europeiska – socialdemokratin under 1910-talet blev alltmer nationell och "intelligensarna" – akademikerna med tidens borgerliga bildning – började föra in tidens antropologiska budskap om ras- och civilisationsutveckling även i arbetarrörelsen.

För Palm handlade inte socialismen om en ljusare framtid "för den eller den nationaliteten" utan för hela mänskligheten. Om arbetarrörelsen skulle kunna utträta något, skrev han i Social-Demokraten 1885, måste den "spränga nationalitetens trånga gränser" och bli internationell tills "de olika folkelementen" förenades och de "eviga fejder och blodsdåd" som dittills "befläckat människans historia" skulle få ett slut. Arbetarklassens frigörelse var liktydig med "hela mänsklighetens frigörelse oafsedt ras och stam," citerade han franska socialister.

Till skillnad från mer utvecklingsoptimistiska socialdemokrater angrep Palm den borgerliga civilisationen som sådan, inte minst gentemot de så kallade arbetarliberalerna. I ett svavelosande frontalangrepp i Social-Demokraten samma år under rubriken "Modern civilisation" betecknade han den borgerliga civilisationen och kulturen som "ren humbug" och sparade inte på krutet.

"Civilisationens blomma" och den moderna kulturens "glanspunkter" bestod, menade Palm, av hundratusentals väldresserade människoslaktare, mordverktyg, tukthus, rättsförvrängare och folkfördummare, kolossala rikedomar och arbetshus. Alla levnadsförhållanden människor emellan, ja hela den bestående samhällsbyggnaden, var byggd på lögn och bedrägeri. Mänsklighetens ideal hade blivit upp och nedvända och ju mer den moderna civilisationen framskred desto värre blev folken sönderfrätta av tidens sjukdom, det sociala hyckleriet. Ja, ju mer respekt folket hade för "egendomen" och dess innehavare som samlat fabulösa rikedomar medan andra försmäktade i nöd, desto högre ansågs civilisationen stå. Den moderna civilisationen var i grunden en "oerhörd onaturlighet" som bara överträffades av dumheten bland dem som trodde på den. Endast genom att arbetarklassen organiserade sig kunde en ny civilisations ljus gå upp över mänskligheten.

I Palms fördömande av den borgerliga världscivilisationen ingick att ta avstånd från dåtidens skräckpropaganda om den "gula faran" i form kinesiska folkmiljoner som översvämmade världen. För socialister, menade Palm, var arbetarfrå-

August Palm och Johanna nyförlovade 1873.

gan nödvändig att ta på allvar även i Kina, för också där levde lättingar på arbetarnas bekostnad. "Mellan vesterns och österns förtryckta finnes ett gemensamt, kampen mot eländet". Istället för att vita arbetare, som i Australien och Förenta Staterna, försökte fördriva billig kinesisk arbetskraft från fabriker måste arbetarna sammansluta sig internationellt. Mot "arbetsgifvarnes stora liga", prästerna, kapitalisterna och de konservativa som förstod varandra över gränserna, måste arbetarna sätta en annan internationell liga. Arbetarna hade varit enfaldiga, utropade Palm. Yrke har bekämpat yrke och nationer och raser utrotat varandra. Men istället för att strida som gladiatorer på arenan medan herrarna betraktade blodbadet måste arbetarna sluta sig samman, på det berodde människosläktets framtid.

Till skillnad från tidens växande förkunnelser om människorasernas olikhet och risker med "rasblandning" menade Palm att folket genom moderna kommunikationer "nalkas och blanda sig med

August Palm i arbete, som tecknaren Albert Engström såg honom.

hvarandra och af deras olika, ja motsatta beståndsdelar bilda sig så småningom en ny race i hvilken alla racer äro förenade" och till sist utplånas alla gränser mellan raserna. De som undgått att se det värdefulla som exempelvis kineserna tillfört andra folk hade varit "genomträngda af europeiska fördomar".

Palm lyfte ofta fram det gemensamma proletärintresset utan hänsyn till nationella skillnader. Bland strejkrapporteringen från tunnbindare i Berlin, språvagnskuskar i St Louis och tenngruvearbetare i Wales, från lockoutade danska arbetare och den socialistiska agitationen i Schweiz letade sig också sympatitryningar för den skandinaviska samebefolkningen fram. Från ett "folk-möte af lappar" i Hotages kyrkby i oktober 1885 rapporterade Palm om samebefolkningens protester mot skogsavverkning och krav på reglering av förhållandena med den bofasta svenska befolkningen. "Som man ser", sammanfattade han i Social-Demokraten "behandlas lapparne lika rättslöst som den stora massan af proletariatet, i det att de intet hafva det minsta medinflytande på de lagar som stiftas. Socialdemokratiet vars kamp gäller alla de förtryckta måste uttala sin varmaste sympati för den rättslöse förtryckte lappske befolkningen och hoppas att regering och riksdag tager hänsyn till deras berättigade klagan."

Till skillnad från de dåtida socialister som började åberopa naturvetenskapen till stöd för rasbiologi menade Palm 1886 att vetenskapen visat att det inte var naturen som skapat klyftor mellan människor. Han menade att arten människa "där blodet som flöt i de mäktigas ådror var av samma slag som i arbetarnas" hade skapats genom evolutionens årmiljoner. Klyftan mellan människorna var "utgrävd av dem själva då de i sin dårskap delat sig i ett litet fåtal miljonärer på ena sidan och massan av fattiga på den andra". Men en människa kunde inte vara mer än en människa, förklarade Palm, och varje klyfta utgjorde något onaturligt, ett hån mot förnuftet och vanärade den naturliga rätten.

Kring tiden för första världskriget 1914 kom internationalism av Palms typ att trängas undan av växande nationalism, med allt vad denna förde med sig också

av nationella fördomar och rasföreställningar, även inom arbetarrörelsen. Kring krigsslutet och revolutionerna 1917 – 21 larmade den europeiska borgerligheten om människosläktets degeneration och "västerlandets undergång". De bästa "folkelementen" hade stupat, eliterna störtats, lägre raser blandats med högre genom flyktingströmmar och gränsförändringar. För att inte tala om att revolutioner och demokrati riskerade föra "massan" – "blodkaoset" till makten. Det var just vid den tiden det svenska rasbiologiska institutet ute i världsmarginalen instiftades av svensk vetenskap och politik, borgerliga som socialdemokrater, i förening.

Men också just den våren, den 14 mars 1922, gick August Palm, vid 73 års ålder, ur tiden. Då hade han sedan ganska länge glidit ut ur den rörelse han gått i spetsen för att skapa och blivit "vilde". "Intelligensarna", de utbildade och parlamentariskt kompetenta hade segrat, också med de skötsamhetsideal han själv tyckte hade anstrykning av borgerligt snobberi och alltför långt ifrån arbetarklassens vardag. Främst gällde det kraven på helnykterhet. Inte så att Palm nonchalerade fördärligt superi bland arbetare, tvärtom. Men att undertrycka arbetarens individuella frihet genom statligt totalförbud, där gick gränsen.

Genom ett av alla sina tidningsprojekt, Appell, propagerade han mot rusdrycksförbudet till de ledande socialdemokratiska nykterhetsförespråkarnas raseri. "Alkoholen som rasfördärvare", hade varit ett tema för socialdemokratiska nykterhetskampanjer. Palms tidning var, menade Arthur Engberg från den intellektuella partileliten, "den andliga bastarden av bryggeriintressen och anarkistisk boulevardfilosofi" och August Palm själv tillhörde "det icke ringa antal människor, vilkas hela andliga fysiologi gör ett intryck av frånstötande, träaktig och förbenad knoddänitet, parad med salvelsefull fräckhet och vildvuxen enfald." Ja, hans "andligen oborstade och ruggiga väsen bär snuskets prägel" och var en fara för den "kulturella hygien."

Men ett knappt halvår efter Palms bortgång röstades rusdrycksförbudet ned, om än av en knapp majoritet. Socialdemokraternas så starkt nationella tongång skulle periodvis – även in i våra dagar – utmanas från mer internationalistiska krafter i och utanför rörelsen. Arthur Engberg som så ivrigt talat för nationalstolthet och rasbiologi när det begav skulle själv mot slutet ångra det värsta. Kanske även sina ord om Palm, när han avled 1944, till följd av alkoholism.

John Lindgren skrev i sin lilla biografi: "August Palm var icke någon ledare. Han var icke heller någon organisatör. Han var helt och odelat agitatorn. Det är också som sådan han skapat sig ett namn i vår historia, som socialismens banbrytare. Han var både bildstormare och revolutionär just i sin egenskap av predikare, av förkunnare av demokratiska idéer och ideal vid en tidpunkt då Sverige sov den borgerliga självbelåtenhetens djupa sömn. Han var den väckare som tiden och förhållandena krävde. Hans ljungande predikan om de sociala missförhållandena väckte det förslavade och förtryckta folket till tro på sig själv och till tro på framtiden."

Kan vi undvara den tron idag?

”Solidaritet med det ukrainska folket – inte med statsapparaten”

Peter Widén som sitter i Socialistisk Politik styrelse svarar här på två inlägg som publicerades i Internationalen nr 10/2022, där Internationals och Socialistisk Politik ställningstagande i frågan om Ukrainakriget kritiserades.

Debatt

Peter Widén

Jan Czajkowski (JC) och Anders Nordström anklagar i varsin artikel i Internationalen nr 10/2022 Socialistisk Politik och Internationalen för att ”Svika det ukrainska folket” och för att inte ”Stödja Ukrainas folk på dess egna villkor”.

Så låt oss därför lugnt och systematisk titta på några av problematikens delar. 1: Hur ser vi på Putinregimen och 2: på Putins krig? 3: Hur ser vi på NATO, USA och dess roll i konflikten? 4: Hur ser vi på den ukrainska regimen? 5: Hur ser vi på leveransen av svenska pansarskott? 6: Hur ser vi på internationalistiska socialisters uppgifter och plikter i denna hemska situation?

1. Putin kom till makten som Jeltsins kronprins. Jeltsin och Putin säkrade utplundringen av den före detta sovjetstaten. I en gigantisk privatisering uppstod den ryska oligarkkapitalismen. Jeltsin lät till och med 1993 beskjuta parlamentet i en våldsaktion som kostade hundratals liv. Detta eftersom alla i parlamentet inte godkände utplundringen. Svenska borgerliga politiker stödde Jeltsin. Svenska ekonomer som professor Anders Åslund var viktiga strateger bakom denna utplundring och skapandet av oligarkväldet. Vår organisation SP har från första stund varit svurna motståndare till Putin och oligarkkapitalismen i Ryssland. Vi har stött all demokratisk opposition och framför all socialister som Vänsterfronten. Svensk borgerlighet däremot stödde privatiseringarna som ledde till roffar-kapitalismen.

2. Förvisso har Ryssland presats av NATO:s expansion. Trots löfte om motsatsen har de före detta Warszawapaktstaterna inlemmats i NATO. Men det krig som nu påbörjats är Putins beslut och det vidriga sätt som det förs på är han ansvarig för.

3. Vi har i dessa dagar anklagats för att vilja tona ner Putins ansvar för kriget genom att också peka på NATO:s roll. Som vi skrev ovan är det Putin som är ansvarig för det konkreta krigsutbrottet nu. Anklagelserna är alltså falska. Men vi vägrar att se det nyttiga i att avstå från att analysera vilka motsättningar som lett fram till nuet. Vi hävdar att det varit USA:s och NATO:s målsättning att försvaga Ryssland bland annat genom att etablera sina styrkor så nära Ryssland

som möjligt. NATO har varit fullständigt ointresserat av samtal med den ryska regimen om att inte expandera ytterligare.

Vi har också mötts av det häpnadsväckande påståendet att NATO ”inte vill ha krig”. Det kan så vara att NATO i det här läget inte just nu vill ha ett krig med Ryssland. Man vill nå sina mål att skjuta fram sina positioner utan att ett krig bryter ut. I andra lägen väljer NATO och dess medlemmar krig. Vi kan inte ta upp hela listan här, den är för lång. JC nämner själv Indokina där USA och dess allierade i bombningar och massaker orsakade miljoner människors död. Som gammal Centralamerika-aktivist känner JC väl till den av Reaganregimen finansierade terrorn som bara i Nicaragua tog 20 000 liv. Det finns inte en enda extremhögerregim eller högerkupp i Latinamerika som inte haft USA:s stöd. Under 2000-talet har vi haft Irak, Afghanistan, Libyen. USA är ett genommilitariserat samhälle. Natoländernas totala militärbudget ligger på 1 096 miljarder dollar. Av NATO:s utgifter står USA för 766 miljarder dollar. Rysslands militärbudget ligger på 67 miljarder.

4. Den ukrainska regimen presenteras som en demokrati som nu anfalls av en diktatur. Sanningen är att de ryska och ukrainska samhällena uppvisar stora likheter. Liksom i Ryssland ledde sovjetstatens upplösning till plundringsprivatiseringar i Ukraina. Snabbt hade ett nät av oligarker tagit form. 2008 motsvarade de 50 rikaste oligarkernas förmögenheter 85 procent av bruttonationalprodukten. Idag har siffran sjunkit. De 100 rikaste har förmögenheter som motsvarar 27 procent av BNP.

Den förre presidenten Poros-

henko (kapitalist inom chokladindustrin) har en förmögenhet motsvarande 15 miljarder kronor. Han har en tid varit utomlands för att undvika ett korrupsionsåtal.

Extremhögergrupper av närmast nazistisk karaktär har en lång historia i Ukraina. I och med Maidankuppen 2014 stärktes dom och hade ett tag till och med ministerposter. Dom har namn som Svoboda, Högra Sektorn och SNF (SocialNationella Församlingen).

Den militära enhet som blivit mest känd är den så kallade Azov-bataljonen. (Det finns fler.) Den fick stöd från olika oligarker och spelade stor roll i attackerna mot de rysktalande enklaverna. Ledande medlemmar i nazistiska SNF är också ledande inom Azovbataljonen. 2018 genomförde deras gatupatruller attacker mot romer och HBTQ-aktivister. Ett av de mest uppmärksammade illdåden utfört av extremhögerens var när Fackföreningarna Hus i Odessa brändes ner och 42 människor brändes inne eller slogs ihjäl när de flydde lägnerna.

2015 beslutade USA att dess instruktörer (Ja, USA hade redan

lar om tortyr och våldtäkter på fångar i Donbasregionen.

Under perioden efter Maidan utsattes vänsterorganisationer för attacker. Lokaler vandaliserades. Kommunistpartiet förbjöds liksom kommunistiska symboler. Azov-bataljonen togs in i själva statsapparaten som en del av Nationalgardet 2014. Oligarken Petro Poroshenko som vid den tiden var Ukrainas president berömde Azov-bataljonen som ”våra bästa krigare – vår bästa frivilligorganisation”. Medlemmarna får lön på motsvarande runt 1 400 kronor i månaden.

Den ukrainska staten och den ryska staten har haft åtta år på sig att lösa motsättningarna mellan de rysktalande och de ukrainsktalande på ett demokratiskt sätt. Inget oöverstigligt. Ingen av dem har tagit de nödvändiga stegen.

Varför är vi tvungna att uppehålla oss så här mycket vid den ukrainska högerextremismen och oligarkväldet? Därför att väldigt få media delger denna del av sanningen.

Men vi måste också poängtera att Putin när han talar om ”denazifiering av Ukraina” bara använder det som en ursäkt för sitt anfallskrig. Han är själv allierad med likadana fascistoida högergrupper och legosoldatskommandon. Till exempel den ökända Wagner-gruppen.

5. Så till frågan om pansarskotten. För att verkligen förstå vad det handlar om tycker jag faktiskt att det kan vara nyttigt att återvända till en intervju från SR:s ”Godmorgon Världen” den 24 oktober 2010.

Frågeställningen löd: Vad är det egentligen det viktigaste syftet med Sveriges närvaro i Afghanistan? Gunnar Åselius, professor i militärhistoria vid Försvarshögskolan, argumenterade för att syftet var detsamma som vid tidigare svenska insatser. Åselius sa bland annat att:

”Även om det är värdefullt och viktigt att man kan bidra till ett bättre liv för människorna i Afghanistan så är det kanske inte ett syfte som man är beredd att offra svenska liv för. Det som för Sverige är viktigt med sin närvaro där är att den skapar en sorts inflytande för Sverige i världen. Den skapar en bild av Sverige som en pålitlig samarbetspartner, som en del i det som kan beskrivas som en sorts global västlig allians och det är det som är viktigt för Sverige. De här soldaterna är i Afghanistan för

Sveriges skull, inte så mycket för Afghanistans skull. Att det är så vet alla här i huset.”

Det är naturligtvis så som professor Åselius säger även i fallet med pansarskotten. Dom skickas för att markera vår uppslutning i den USA ledda alliansen av NATO-medlemmar och hangarounds.

Hur stor är sannolikheten att de hamnar i händerna på Azov-bataljonen eller andra liknande miliser? Inte så liten faktiskt. Har Magdalena Andersson ställt frågor om några garantier för var de hamnar? Antagligen inte. Frågan är om hon ens känner till Azov-bataljonen.

Självklart är vi för att människor som attackeras av en invaderande krigsmaskin ska ha rätt att försvara sig. Men vi är inte beredda att spela med i det spel som professor Åselius beskrev i citatet ovan. Vi är inte heller för att skicka vapen till en borgerlig stat som olagligförklarar vänsterorganisationer och har rent fascistiska bataljoner inkorporerade i sin krigsmakt. Enheter som med inte ringa sannolikhet kommer att ta del av de svenska pansarskotten för framtida användning enligt deras egna prioriteringar. Man kan naturligtvis önskedrömma. Men sanningen är att möjligheten för oss inom vänstern att idag skicka vapen som inte hamnar i den borgerliga statens kontroll, eller ännu värre, är obefintlig. Vi måste koncentrera oss på det vi faktiskt kan göra.

6. Vår solidaritet gäller det ukrainska folket, inte den oligarkdominerade statsapparaten.

Vår solidaritet gäller också det ryska folket, de som nu trots allt hårdare förtryck törs protestera mot Putins krig och diktatur och framför allt de som ställer sej uppgiften att bygga en socialistisk arbetarrörelse. Det är här vi socialister i Sverige måste sätta in våra begränsade resurser. Mot den våg av rustnings-propaganda och högernationalism som sköljer över oss måste vi räcka ut våra händer över gränserna och ta alla chanser att knyta vänskapsband med likasinnade. Endast så kan vår planet räddas från krig, fattigdom och klimatkatastrof.

Peter Widén

Rasismen i Sverige.

Och vägarna till motstånd.

Vänsterpartiet Storstockholm och ABF Stockholm bjuder in till samtal om rasism och antirasism den 24 mars, kl 18:00 på ABF, Sveavägen 41, Palmerummet med:

Samtalsledare **Marlene Karlén**
America Vera-Zavala
Nathan Hamelberg
& **Ali Esbati**

Succe

ssorsfunktionen

0 (noll) är det första naturliga talet (ibland räknas dock 1 som det första naturliga talet). Utifrån 0 och successorfunktionen fås alla andra naturliga tal. Noll är det enda naturliga talet som inte är successor till något annat. Det är dessutom det enda reella tal som varken är positivt eller negativt. Motsvarande ordinaltal är nollte. Noll är också antalet element i den tomma mängden, och därmed det minsta kardinaltalet. Talet noll har en del unika och viktiga egenskaper, och saknar också vissa egenskaper som övriga tal har. Successorn till ett naturligt tal a är det minsta tal som är större än a .

Det är vad Wikipedia torrt har att säga om talet noll och Succesorn.

Som ni förstått vid det här laget kammade vi noll i insamlingen denna vecka. Till nästa vecka får vi hoppas på att successorfunktionen klickar igång och genererar ett tal större än noll. Tack för att ni finns kamrater!

Supporta Intis!
PG 67 82 72 - 6
SWISH: 123 539 30 53
Årets resultat hittills är
44 372:-

Socialistisk Politik vill avskaffa kapitalismens fåtalsmakt, där kortsiktig vinst för några få går före allt annat. Vi verkar för ett socialistiskt samhälle där storföretag, banker och naturresurser ska ägas gemensamt och skötas demokratiskt med hänsyn till de ekologiska ramarna naturen ger.

För att genomföra denna ekosocialistiska inriktning måste vi bygga ett samhälle med demokratisk och jämlik självförvaltning utan privilegier eller fallskärmsavtal. Bara en grundlig samhällsomvandling kan lösa planetens ödesfrågor: den globala uppvärmningen, miljöförstöringen, kriget och den extremt ojämna fördelningen av resurser mellan människor i världen. Vi har bara en planet – det kräver internationell solidaritet.

För att ta några steg mot detta idag krävs det enhet, sammanhållning och kamp för gemensamma intressen mellan alla delar av den breda arbetarklassen. Fackföreningarna måste vara demokratiska och slåss både för sina medlemmar och för dem som står utan jobb. Vi är feminister; sexism och förtryck av HBTQI-personer måste bekämpas. Vi är antirasister, bekämpar nationalism och högerextremism samt de imperialistiska kriget för olja och herravälde.

Socialistisk Politik är en socialistisk inspirationskälla, öppen för medlemmar i övriga vänstern. Socialistisk Politik är ansluten till Fjärde Internationalen som samlar socialister och revolutionärer på alla kontinenter.

Socialistisk Politik
Box 7043, 402 31 Göteborg
PlusGiro: 678168 - 6

www.socialistiskpolitik.se

E-post:
socialistiskpolitik@gmail.com

Skype: [sp_sverige](https://www.skype.com/user/sp_sverige)

Socialistisk Politik's
kampfond Pg. 39 69 1-1

Följ Socialistisk Politik:

Facebook:
fb.me/socialistiskpolitik/

Instagram:
[@socialistiskpolitik](https://www.instagram.com/socialistiskpolitik)

Twitter: [@SocialistiskP](https://twitter.com/SocialistiskP)

Lösnummer av **internationalen** säljs på

Bokhandeln

Tjärhovsgatan 46

Öppet lördagar 12-16 ★ STOCKHOLM

Socialism, feminism och ekosocialism!

Köp **Socialistisk Politik's** nya stilrena pins. 25 mm i rött, lila och grönt.

10 kr./styck + porto. **Vi bjuder på frakten** vid beställning av 5 pins eller fler.

E-posta gbg@socialistiskpolitik.se för beställning.

OFFENTLIGT MÖTE

LATINAMERIKA IDAG

KAJSA EKIS EKMAN

Journalisten och författaren **KAJSA EKIS EKMAN** redogör för utvecklingen i Latinamerika med fokus på den nya erans statskupper. Efterföljande diskussion.

LÖR 19 MARS
KL 14.00

TEATER BLANCA, ÖSTERPLAN 1, UPPSALA
ENTRÉ 100 KR **VARMT VÄLKOMNA!**

Arrangörer: SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN i samarbete med ABF
För mer information: info@svensk-kubanska.se / 0706-32 91 41

Prenumerera på **internationalen**

PAPPERSTIDNING

Priser: månad 50 kr, Kvartal 99 kr, Halvår 190 kr, Helår 365 kr

Plusgiro: Betala via Pg 678272-6
Glöm inte namn och adress!

Swish: Använd qr-koden till

höger, skriv adress i meddelanderutan. Om du vill prenumerera en kortare period, swisha summan till 123 539 30 53. Glöm inte adress!
Mejla: pren@internationalen.se om du har frågor.

HELÅR 365 KR

DIGITAL PRENUMERATION

Teckna en prenumeration på www.internationalen.se, och betala sedan med Swish eller PlusGiro.

Om du vill flytta din pappersprenumeration till digital, skicka ett mejl till pren@internationalen.se

Har du något på G?

Tipsa redaktionen!
Maila senast fredag:
intis@internationalen.se

